

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

«Ο «Αγώνας της γυναίκας» έχει την τιμή να δημοσιεύει σήμερα άρθρο πρωτότυπο, γραμμένο επίτηδες για αυτόν από την Κα Φο. Πλαμίνκοβα, γεροισιαστή της Τσεχοσλοβακίας, πρόεδρος των σπουδαιότερων φεμινιστικών σωματείων του τόπου και μέλος των συμβουλίων των μεγαλύτερων διεθνών γυναικείων οργανώσεων. Η κ. Πλαμίνκοβα είναι μια από τις μεγαλύτερες γυναικείες φυσιογνωμίες του κόσμου όλου.

Οι γυναίκες στη Τσεχοσλοβακική δημοκρατία έχουν σύμφωνα με τη νομοθεσία ίσα δικαιώματα με τους άνδρες. Ίσα δηλαδή δικαιώματα πολιτικά, ίσα δικαιώματα στην εκπαίδευση, στην εργασία κλπ. Τα απέκτησαν μετά τον Πγκόσμιο πόλεμο μέσω στην ελευθερία της Τσεχοσλοβακίας. Είναι γνωστό πως οι Τσέχοι τριακόσια χρόνια βρέσκονταν κάτω από τον ζυγό των Αψβούργων και αποτελούσαν μέρος της Αυστροουγγαρίας. Είναι ακόμα γνωστό το πνεύμα της Μοναρχίας αυτής. Αντιδημοκρατικό, στρατοκρατικό, ανίκανο να σεβαστεί την ελευθερία στη σκέψη και στην κατανόηση των παγκόσμιων διανοητικών ρευμάτων. Φυσικά το πνεύμα αυτό ήταν αντίθετο σε κάθε πρόοδο, και είναι φανερό πως παρόμοιες συνθήκες δεν μπορούσαν να είναι ευνοϊκές για τη γυναικεία χειραφέτηση. Τα κορίτσια δεν μπορούσαν ούτε και να σπουδάσουν σ' όλα τα σχολεία όπως και τ' αγόρια π.χ. στη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου, στα Πολυτεχνεία, στην Ακαδημία των Καλών Τεχνών, στην Ανώτατη Γεωπονική σχολή κλπ.

Εμπόδιζαν ακόμα τις γυναίκες να εξασκήσουν μερικά επαγγέλματα π.χ. Ήταν πολύ σπάνιο να γίνουν οι γυναίκες διευθύντριες ακόμα και στα σχολεία των κοριτσιών και ποτέ δεν γίνονταν επιθεωρήτριες. Αμα παρέρχονται ή μετά τη γέννηση ενός παιδιού, οι γυναίκες υπάλληλοι — και οι δασκάλες ακόμα — ήταν υποχρεωμένες να εγκαταλείψουν το επάγγελμά τους. Μερικές πάλι υπηρεσίες δέχονται τις γυναίκες χήρες αντί να τους παραχωρήσουν σύνταξη σύμφωνα με τον αριθμό των παιδιών τους. Μετά το θάνατο της μητέρας τους, αυτά δεν είχαν δικαίωμα σε καμιά σύνταξη. Σε πολλές ακόμα δημόσιες λειτουργίες ή μισθός της γυναίκας ήταν καλύτερος από τον άνδρικό κλπ.

Η άπελευθέρωση του Έθνους έπειτα από τον πόλεμο εσήμανε σύγχρονα και την αποκατάσταση της γυναίκας στην ίδια θέση με τον άντρα. Ο μεγάλος ελευθερωτής του Έθνους, ο πρώτος Πρόεδρος της Δημοκρατίας Μάζσαρκ, υπήρξε πάντοτε πολύ πριν εκραγεί ο πόλεμος φίλος της γυναικείας χειραφέτησης. Αυτός μας είχε βοηθήσει, είχε εργαστεί δεκάδες δλόκληρες χρόνια για την εξέλιξη των δικαιωμάτων μας. Ως καθηγητής του Πανεπιστημίου είχε μεγάλη επιρροή στους φοιτητές με τις διαλέξεις και τα συγγράμματά του. Ακόμα τον καιρό του πολέμου εξέφρασε τη γνώμη του αυτή στη διακοίνωση της Βάσιγκτον: «Οι γυναίκες θα πάρουν την ίδια θέση με τους άντρες και από πολιτική και από κοινωνική άποψη και γενικά μέσα στον πολιτισμό της χώρας μας».

Σύμφωνα με το πνεύμα της διακοίνωσης αυτής που είχε εξαιρετική επίδραση στο λαό άμέσως μετά τον πόλεμο, άνοιξαν για τις γυναίκες όλα τα σχολεία, άφισαν ελεύθερα όλα τα επαγγέλματα και τα νομοκρατικά και διοικητικά σώματα. Οι γυναίκες έγιναν μέλη όλων των θεσμών που έχουν εγκαθιδρύσει τα διάφορα πολιτικά κόμματα. Έγιναν άμέσως και είναι ακόμα μέλη στις επιτροπές και τα προεδρεία τους. Στις δημόσιες

υπηρεσίες, όλη η υπαλληλική ιεραρχία έγινε προσίτη στις γυναίκες, οι όροι της εργασίας τους εξομοιώθηκαν και καταργήθηκαν οι διαφορές της μισθοδοσίας. Η αρχή της ισότητας των δικαιωμάτων και ιδιαίτερα το δικαίωμα της ψήφου με έντελώς ίσους όρους καθιερώθηκαν μέσα στο Τσεχοσλοβακικό Σύνταγμα. Στην παράγραφο 106 αναφέρεται ότι: Τα προνόμια του φύλου δεν αναγνωρίζονται. Η παράγραφος 9 περιέχει τα εξής: Το δικαίωμα να λαμβάνουν μέρος στην εκλογή των βουλευτών ανήκει σ' όλους τους πολίτες της Τσεχοσλοβακικής Δημοκρατίας που έχουν ηλικία 21 χρόνων συμπληρωμένων, ανεξάρτητα από φύλο. Και στη 10η παράγραφο: «Είναι ελλείψιμοι όλοι οι πολίτες της Δημοκρατίας χωρίς διάκριση φύλου από 30 χρόνων και άνω». Οι παράγραφοι 14 και 15 παρέχουν το δικαίωμα στις γυναίκες να έχουν ψήφο με ίσους όρους στις εκλογές της Γερουσίας.

Ο νόμος της 31 Ιανουαρίου 1919 που κανονίζει το δικαίωμα της συμμετοχής στις κοινοτικές εκλογές και το δικαίωμα της εκλογής στα Δημοτικά συμβούλια δίνει τα ίδια δικαιώματα στα δύο φύλα.

* *

Οι γυναίκες ως μέλη των κοινοτικών αντιπροσωπειών ένδικφέρονται περισσότερα απ' όλα για τη Δημόσια αντίληψη, το ζήτημα της κατοικίας, της υγιεινής, για την επάρκεια των τροφίμων και για τη διανοητική μόρφωση.

Μεταξύ των γυναικών πολλές είναι πρόεδροι των διαφόρων τμημάτων που μελετούν τα ζητήματα αυτά. Άλλες πάλι αποτελούν μέλη των διοικητικών κοινοτικών επιτροπών. Μερικές μάλιστα εκτελούν υπηρεσίαν δημοκρατικών παράδρων. Η επιρροή των γυναικών στις Κοινοτικές είναι πολύ αίσθητη. Χάρης σ' αυτές διοργανώνονται έρευνες κοινοτικές στον άφορα τις φτωχές τάξεις. Εισάγονται μεταρρυθμίσεις στον άφορα τη σχετική οργάνωση, τη λαϊκή κατοικία, τα δημόσια λουτρά. Καθιερώνεται η προστασία των μητέρων και των νηπίων, η ιατρική βοήθεια των γυναικών που παθαίνουν από τις οικιακές εργασίες. Οργανώνονται σειρές πρακτικών μαθημάτων άγνωστων ως σήμερα, για τις μητέρες, για τις υπηρέτριες, για τις τροφούς. Οργανώνονται ακόμα παιδικά και μαθητικά συσσίτια κλπ. Η είσοδος των γυναικών στα δημοτικά συμβούλια εξ άλλου σημαίνει τον έρχομό μιας εποχής δικαιοσύνης για τις γυναίκες υπαλλήλους που ως τότε θεωρούνταν σαν ένα άνταγκαιο κακό, ένα μπάλωμα για την περίσταση.

Σήμερα οι γυναίκες υπάλληλοι έχουν ίδια δικαιώματα με τους άντρες συναδέλφους των. Στις περισσότερες διοικητικές επιτροπές των περιφερειών, υπάρχουν επίσης γυναίκες.

* *

Μέσα στη Βουλή υπερκαπίζουν με πολλήν επιτυχία τις απόψεις τους και τις απόψεις των κομμάτων στα όποια ανήκουν. Παρουσίασαν σειρά δλόκληρη νομοσχεδίων που είχαν γενικά, κακά αποτελέσματα. Δέ θ' αναφέρω παρά μόνο μερικά απ' αυτά, Ποῶτα εκείνο που άφορα την καλύτερευση της κοινωνικής θέσης των φοιτητών. Εκείνο που άφορα την κρατικοποίηση των σχολείων και των παιδαγωγικών ιδρυμάτων, που διευθύνονταν ως τώρα από τα μοναστήρια ή άλλες θρησκευτικές οργανώσεις, την κρατικοποίηση των σχολείων της μέσης γυναικείας εκπαίδευσης των βιομηχανικών και οίκοκυρικών σχολών, την αναδιοργάνωση και αύξηση τους. Τέλος το νομοσχέδιο για την ίδρυση κεντρι-

